Adroddiad Archwilio Blynyddol 2021 – Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru

Blwyddyn archwilio: 2020-21

Dyddiad cyhoeddi: Ionawr 2022

Cyfeirnod y ddogfen: 2798A2022-23

Paratowyd y ddogfen hon ar gyfer defnydd mewnol Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Mae gan yr Archwilydd Cyffredinol ystod eang o swyddogaethau archwilio a chysylltiedig, gan gynnwys archwilio cyfrifon cyrff y GIG yng Nghymru, ac adrodd wrth y Senedd ar ddarbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran y modd y mae'r sefydliadau hynny wedi defnyddio eu hadnoddau. Mae'r Archwilydd Cyffredinol yn gwneud ei waith gan ddefnyddio staff ac adnoddau eraill a ddarperir gan Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n fwrdd statudol a sefydlwyd at y diben hwnnw ac i fonitro a chynghori'r Archwilydd Cyffredinol.

Archwilio Cymru yw'r enw torfol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân y mae ganddynt ill dau eu swyddogaethau cyfreithiol eu hunain fel a ddisgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddo ef ei hun unrhyw swyddogaethau.

© Archwilydd Cyffredinol Cymru 2022

Ni dderbynnir unrhyw atebolrwydd gan yr Archwilydd Cyffredinol na staff Swyddfa Archwilio Cymru mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu gyflogai arall yn eu cymhwyster unigol, nac mewn perthynas ag unrhyw drydydd parti lle mae'r adroddiad hwn yn y cwestiwn.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon at Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Cynnwys

Adroddiad cryno

Ynglŷn â'r adroddiad hwn 4

Negeseuon allweddol 5

Adroddiad manwl

Archwiliad o'r cyfrifon 7

Trefniadau ar gyfer sicrhau effeithlonrwydd, effeithiolrwydd a darbodaeth o ran defnyddio adnoddau 9

Atodiadau

Atodiad 1 – adroddiadau a gyhoeddwyd ers fy adroddiad archwilio blynyddol diwethaf 15

Atodiad 2 – ffi archwilio 17

Atodiad 3 – risgiau archwilio ariannol 18

Adroddiad cryno

Ynglŷn â’r adroddiad hwn

1 Mae’r adroddiad hwn yn crynhoi’r canfyddiadau o’m gwaith archwilio yn 2021 yn Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwlans Cymru (yr Ymddiriedolaeth) a wnaed i gyflawni fy nghyfrifoldebau dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004. Mae’r Ddeddf honno’n ei gwneud yn ofynnol i mi:

- archwilio ac ardystio’r cyfrifon a gyflwynwyd i mi gan yr Ymddiriedolaeth, a’u gosod gerbron y Senedd;
- fy argyhoeddi fy hun bod gwariant ac incwm wedi’u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd ac yn unol â’r awdurdodau; a hefyd
- fy argyhoeddi fy hun bod yr Ymddiriedolaeth wedi gwneud trefniadau priodol ar gyfer sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran y modd y mae’n defnyddio adnoddau.

2 Rwy’n nodi fy nghanfyddiadau ar y cyfan dan y penawdau canlynol:

- Archwiliad o’r cyfrifon
- Trefniadau ar gyfer sicrhau darbodaeth, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd o ran defnyddio adnoddau

3 Digwyddodd gwaith archwilio eleni ar adeg pan oedd cyrff cyhoeddus yn parhau i ymateb i’r heriau digynsail a achoswyd gan bandemig COVID-19, gan adfer gwasanaethau ar yr un pryd. Cafodd fy rhaglen waith ei dylunio fel ag i roi’r sicrwydd gorau i bobl Cymru bod arian cyhoeddus yn cael ei reoli’n dda. Rwyf wedi ystyried effaith yr argyfwng cyfredol ar gydnerthedd gwasanaethau cyhoeddus a’u ffurf yn y dyfodol. Roeddwn yn amcanu at sicrhau na fyddai fy ngwaith yn amharu ar ymdrechion cyrff cyhoeddus i fynd i’r afael â’r argyfwng, gan sicrhau hefyd ei fod yn parhau i gefnogi craffu a dysgu. Mae cyfyngiadau’n dal i fodoli ar wneud gwaith archwilio ar safleoedd, ac fe wnaethom barhau i weithio ac ymgysylltu o bell lle’r oedd yn bosibl trwy ddefnyddio technoleg. Mae’n anorfod bod hyn wedi cael effaith ar y ffordd yr ydym yn gwneud gwaith archwilio ond mae hefyd wedi helpu i sefydlu newidiadau cadarnhaol i’n ffyrdd o weithio.

4 Fel yn 2020, nid oedd fy ngwaith i archwilio’r cyfrifon heb ei heriau, nid dim ond o ran sut a ble yr oeddem yn gwneud y gwaith, ond hefyd o ran rhoi sylw i ystyriaethau newydd ar gyfer datganiadau ariannol a oedd yn codi’n uniongyrchol o’r pandemig. Mae’r llwyddiant i’w gyflawni’n adlewyrchu cydymdrech gwych gan fy staff a swyddogion yr Ymddiriedolaeth i gofleidio a galluogi ffyrdd newydd o weithio a pharhau i fod yn hyblyg i’r materion niferus a oedd yn codi ac i fod yn ystyriol ohonynt.

5 Rwyf wedi addasu ffocws a dull fy ngwaith archwilio perfformiad i sicrhau ei berthnasedd yng nghyd-destun yr argyfwng ac i’w gwneud yn bosibl gweithio o bell. Mae fy rhaglen waith wedi darparu ffocws ar themâu, gwersi a chyfleoedd mewn perthynas â threfniadau llywodraethu’r GIG a llesiant staff y GIG. Rwyf wedi adolygu’r rhaglen Profi, Olrhain, Diogelu, a’r broses o gyflwyno’r brechlyn COVID-

19. Mae fy nhimau archwilio lleol wedi gwneud sylwadau ynghylch sut y mae trefniadau llywodraethu wedi addasu i ymateb i'r pandemig, a'r effaith y mae'r argyfwng wedi'i chael ar ddarparu gwasanaethau.

6 Mae'r adroddiad hwn yn grynodeb o'r materion a gyflwynwyd mewn adroddiadau mwy manwl i'r Ymddiriedolaeth eleni (gweler **Atodiad 1**). Rwyf hefyd yn cynnwys crynodeb o statws gwaith arfaethedig sy'n cael ei ail-gwmpasu ar hyn o bryd.

7 Mae **Atodiad 2** yn cyflwyno'r amcangyfrif diweddaraf o'r ffi archwilio y bydd angen i mi ei chodi i dalu costau gwneud fy ngwaith, o'i gymharu â'r ffi wreiddiol a nodwyd yng Nghynllun Archwilio 2021.

8 Mae **Atodiad 3** yn nodi'r risgiau archwilio ariannol a nodwyd yn fy Nghynllun Archwilio 2021 a sut yr aethpwyd i'r afael â hwy drwy'r archwiliad.

9 Mae'r Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwr Cyllid wedi cytuno ar gywirdeb ffeithiol yr adroddiad hwn. Rydym yn ei gyflwyno'n ffurfiol i'r Pwyllgor Archwilio yn ei gyfarfod ar 3 Mawrth 2022 a bydd Bwrdd yr Ymddiriedolaeth yn ei dderbyn yn ddiweddarach yn ei gyfarfod ar 24 Mawrth 2022. Rydym yn annog yr Ymddiriedolaeth yn gryf i drefnu ei fod yn cael ei gyhoeddi'n ehangach. Byddwn yn trefnu bod yr adroddiad ar gael i'r cyhoedd ar wefan Archwilio Cymru ar ôl i'r Bwrdd ei ystyried.

10 Hoffwn ddiolch i staff ac aelodau'r Ymddiriedolaeth am eu help a'u cydweithrediad trwy gydol fy archwiliad.

Negeseuon allweddol

Archwiliad o'r cyfrifon

11 Rwyf wedi dod i'r casgliad bod cyfrifon yr Ymddiriedolaeth wedi'u paratoi'n briodol a'u bod yn berthnasol gywir ac rwyf wedi cyhoeddi barn archwilio ddiamod arnynt. Ni chanfu fy ngwaith unrhyw wendidau perthnasol yn rheolaethau mewnol yr Ymddiriedolaeth (a oedd yn berthnasol i'm harchwiliad i). Fodd bynnag, gosodais baragraff Pwyslais ar Fater yn fy adroddiad i dynnu sylw at ddatgeliadau yn y cyfrifon yn nodyn 24 sy'n ymwneud ag effaith Cyfarwyddyd Gweinidogol a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019 i Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru.

12 Tynnais lawer o faterion i sylw swyddogion a'r Pwyllgor Archwilio, y byddaf yn eu hadolygu ac yn eu monitro fel ran o'm harchwiliad o gyfrifon 2021-22.

13 Ni chanfûm unrhyw drafodion ariannol perthnasol yng nghyfrifon yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2020-21 nad oeddent yn unol â'r awdurdodau neu nas defnyddiwyd at y diben a fwriadwyd, ac felly rwyf wedi cyhoeddi barn ddiamod ar reoleidd-dra'r trafodion ariannol yng nghyfrifon yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2020-21.

14 Llwyddodd yr Ymddiriedolaeth i fantoli'r cyfrifon ar gyfer y cyfnod o dair blynedd a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021. Mae gan yr Ymddiriedolaeth gynllun tair blynedd cymeradwy. Gosodais adroddiad o sylwedd ar gyfrifon yr Ymddiriedolaeth i

ddisgrifio manylion pellach y paragraff Pwyslais ar Fater a gynhwysais yn fy marn archwilio. Er na wnes i addasu'r farn archwilio mewn perthynas â'r mater hwn, gosodais adroddiad o sylwedd ar ddatganiadau ariannol yr Ymddiriedolaeth.

Trefniadau ar gyfer sicrhau effeithlonrwydd, effeithiolrwydd a darbodaeth o ran defnyddio adnoddau

15 Mae fy rhaglen o waith Archwilio Perfformiad wedi fy arwain at y casgliadau canlynol:

- mae'r rhaglen Profi, Olrhain, Diogelu yn gwneud cyfraniad pwysig i reoli COVID-19 yng Nghymru. Er bod y rhaglen wedi ei chael yn anodd ymdopi â brigau cynharach yn nhrosglwyddiad o feirws, mae wedi dangos gallu i ddysgu ac esblygu'n gyflym mewn ymateb i'r heriau y mae wedi'u hwynebu.
- mae'r rhaglen i frechu rhag COVID-19 yng Nghymru wedi cael ei chyflawni ar gyflymder sylweddol gyda phartneriaid lleol, cenedlaethol ac ar lefel y DU yn cydweithio i frechu cyfran sylweddol o boblogaeth Cymru. Yn awr mae angen cynllun eglur ar gyfer yr heriau sydd o'n blaenau.
- mae holl gyrff y GIG wedi cadw ffocws eglur ar les staff trwy gydol y pandemig ac wedi rhoi ystod eang o fesurau ar waith i gefnogi iechyd corfforol a lles meddyliol eu staff yn ystod yr argyfwng. Mae'n hollbwysig yr adeiledir ar y gweithgareddau hyn, a bod lles staff yn dal i fod yn flaenoriaeth ganolog i gyrff y GIG wrth iddynt ymdrin â heriau cyfunol adfer gwasanaethau, parhau i ymateb i bandemig COVID-19, a hefyd rheoli pwysau tymhorol.
- mae'r Ymddiriedolaeth wedi parhau i addasu a mireinio'i dull cynllunio i ymateb i ofynion newydd, heriau pandemig COVID-19 a chynnal goruchwyliaeth ar ei huchelgeisiau hirdymor. Fodd bynnag, o ganlyniad i bwysau gweithredol cafodd rhai agweddau ar fonitro ac adrodd ar gynnydd gyda chynlluniau eu hatal dros dro neu eu haddasu yn ystod y flwyddyn ac mae cyfle i wneud y trefniadau hyn yn fwy eglur wrth edrych tua'r dyfodol.
- mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i wella trefniadau llywodraethu a rheoli risgiau. Fodd bynnag, mae ffactorau mewnol ac allanol yn rhoi gwasanaethau dan bwysau difrifol sy'n achosi risgiau i ddiogelwch cleifion a chyflawni cynlluniau y cytunwyd arnynt ar gyfer trawsnewid gwasanaethau.
- mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i gyflawni ei dyletswyddau ariannol ac mae ganddi drefniadau priodol ar gyfer monitro ac adrodd ar ei sefyllfa o ran cyllid.

16 Caiff y canfyddiadau hyn eu hystyried ymhellach yn yr adrannau canlynol.

Adroddiad manwl

Archwiliad o'r cyfrifon

17 Mae'r adran hon o'r adroddiad yn crynhoi canfyddiadau fy archwiliad o ddatganiadau ariannol yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2020-21. Trwy gyfrwng y datganiadau hyn y mae'r sefydliad yn dangos ei berfformiad ariannol ac yn nodi ei asedau net, ei gostau gweithredu net, enillion a cholledion cydnabyddedig, a llifoedd arian. Mae paratoi'r datganiadau'n elfen hanfodol o ddangos stiwardiaeth briodol ar arian cyhoeddus.

18 Roedd fy Nghynllun Archwilio ar gyfer 2021 yn nodi'r risgiau archwilio ariannol ar gyfer yr archwiliad o ddatganiadau ariannol yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2020-21. Mae **Arddangosyn 4** yn **Atodiad 3** yn rhestru'r risgiau hyn ac yn nodi sut yr ymdriniwyd â hwy fel rhan o'r archwiliad.

19 Caiff fy nghyfrifoldebau am archwilio datganiadau ariannol yr Ymddiriedolaeth eu disgrifio yn fy nghyhoeddiadau Datganiad o Gyfrifoldebau, sydd ar gael ar wefan Archwilio Cymru.

Cywirdeb a pharatoi datganiadau ariannol 2020-21

20 Deuthum i'r casgliad bod cyfrifon yr Ymddiriedolaeth wedi cael eu paratoi'n briodol a'u bod yn berthnasol gywir ac rwyf wedi cyhoeddi barn archwilio ddiamod arnynt. Ni chanfu fy ngwaith unrhyw wendidau perthnasol yn rheolaethau mewnol yr Ymddiriedolaeth (a oedd yn berthnasol i'm harchwiliad i). Fodd bynnag, gosodais baragraff Pwyslais ar Fater yn fy adroddiad i dynnu sylw at ddatgeliadau yn y cyfrifon yn nodyn 24 o'r datganiadau ariannol sy'n disgrifio effaith Cyfarwyddyd Gweinidogol a gyhoeddwyd ar 18 Rhagfyr 2019 i Ysgrifennydd Parhaol Llywodraeth Cymru, yn ei chyfarwyddo i ariannu rhwymedigaethau treth pensiwn Clinigwyr a ysgwyddwyd gan gyrff GIG Cymru mewn perthynas â blwyddyn ariannol 2019-20. Ni wnes amodi fy marn archwilio mewn perthynas â'r mater hwn.

21 Dygais nifer o faterion i sylw swyddogion a'r Pwyllgor Archwilio a chaiff y rhain eu crynhoi yn **Arddangosyn 1** isod.

22 Rhaid i mi adrodd ar faterion sy'n deillio o'm gwaith wrth y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu cyn fy mod yn cyhoeddi fy marn archwilio ynglŷn â'r cyfrifon. Fe nododd fy Arweinydd Ymgysylltu Archwilio Ariannol y materion hyn wrth Bwyllgor Archwilio'r Ymddiriedolaeth ar 3 Mehefin 2021. Mae **Arddangosyn 1** yn crynhoi'r materion allweddol a nodwyd yn yr adroddiad hwnnw.

Arddangosyn 1: materion a nodwyd yn yr Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Datganiadau Ariannol

Mater	Sylwadau'r Archwilwyr
Camddatganiadau nas cywirwyd	Mae un camddatganiad wedi'i ganfod yn y cyfrifon, sy'n dal heb ei gywiro. Mae Nodyn 23 darpariaethau, 'darpariaethau eraill' wedi'i orddatgan o £134,000. Penderfynodd ein hadolygiad nad yw amodau'r ddarpariaeth, ar gyfer pecynnau ymadael staff posibl, yn cydymffurfio â'r rhai sy'n ofynnol gan y Safon Gyfrifyddu Ryngwladol (IAS) 37 'Darpariaethau Rhwymedigaethau Amodol ac Asedau Wrth Gefn' ac felly ni ddylent fod wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol.
Camddatganiadau a gywirwyd	Roedd camddatganiadau yn y cyfrifon i ddechrau sydd bellach wedi cael eu cywiro gan y rheolwyr.
Materion eraill	• Asedau Sydd Wrthi'n Cael Eu Hadeiladu: fe wnaethom nodi'r angen i'r Ymddiriedolaeth barhau i adolygu a chryfhau ei phrosesau i gofnodi a monitro asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu. • Diffibrilwyr: fe wnaethom nodi'r angen i'r Ymddiriedolaeth allu mynd ati'n rhwydd i adnabod bodolaeth a lleoliad yr holl ddiffibrilwyr a gedwir ar y gofrestr asedau sefydlog. • Rhestrau eiddo: fe wnaethom argymell bod yr Ymddiriedolaeth yn paratoi papurau gwaith eglur a chywir i ategu gwerth rhestrau eiddo o fewn y datganiadau ariannol.

23 Fe gynhaliais adolygiad o ffurflen Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan hefyd. Deuthum i'r casgliad fod yr wybodaeth gyfunol parti i gontract yn gyson â sefyllfa ariannol yr Ymddiriedolaeth ar 31 Mawrth 2021 a bod y ffurflen wedi'i pharatoi yn unol â chyfarwyddiadau'r Trysorlys.

24 Mae fy archwiliad annibynnol ar wahân o ddatganiadau ariannol y cronfeydd elusennol wedi cael ei gwblhau ac nid oedd unrhyw faterion yn codi.

Rheoleidd-dra Trafodion Ariannol

25 Ni chanfûm unrhyw drafodion ariannol perthnasol yng nghyfrifon yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2020-21 nad oeddent yn unol ag awdurdodau nac wedi'u defnyddio at y diben a fwriadwyd, ac felly fe gyhoeddais farn ddiamod ar reoleidd-dra'r trafodion ariannol yng nghyfrifon yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2020-21.

26 Rhaid i drafodion ariannol yr Ymddiriedolaeth fod yn unol â'r awdurdodau sy'n eu rheoli. Rhaid bod ganddi'r pwerau i gael yr incwm ac ysgwyddo'r gwariant. Mae ein gwaith yn adolygu'r pwerau hyn ac yn profi nad oes elfennau perthnasol o incwm neu wariant nad yw'r Ymddiriedolaeth yn meddu ar y pwerau i'w gael neu ei ysgwyddo.

27 Fe wnaeth yr Ymddiriedolaeth fantoli'r cyfrifon ar gyfer y cyfnod o dair blynedd a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021. Mae gan yr Ymddiriedolaeth gynllun tair blynedd cymeradwy. Mae gennyf y pŵer i osod adroddiad o sylwedd ar gyfrifon yr Ymddiriedolaeth ochr yn ochr â'm barnau lle mae arnaf eisiau amlygu materion. Gosodais adroddiad o sylwedd ar gyfrifon yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2020-21 i ddisgrifio rhagor o fanylion am y paragraff Pwyslais ar Fater yn fy marn archwilio.

Trefniadau ar gyfer sicrhau effeithlonrwydd, effeithiolrwydd a darbodaeth o ran defnyddio adnoddau

28 Mae'n ofynnol yn statudol fy mod yn fy argyhoeddi fy hun bod gan yr Ymddiriedolaeth drefniadau priodol i sicrhau effeithlonrwydd, effeithiolrwydd a darbodaeth o ran defnyddio'i hadnoddau. Rwyf wedi gwneud amrywiaeth o waith archwilio perfformiad yn yr Ymddiriedolaeth dros y 12 mis diwethaf i'm helpu i gyflawni'r cyfrifoldeb hwnnw. Mae'r gwaith hwn wedi cynnwys:

- archwilio sut y mae cyrff y GIG wedi ymateb i heriau cyflawni'r rhaglen Profi, Olrhain, Diogelu;
- adolygu pa mor dda yr oedd y broses o gyflwyno'r rhaglen i frechu rhag COVID-19 yn mynd rhagddi;
- adolygu sut y gwnaeth cyrff y GIG gefnogi lles staff yn ystod pandemig COVID-19; a hefyd
- cwblhau asesiad strwythuredig fesul cam o drefniadau corfforaethol yr Ymddiriedolaeth ar gyfer sicrhau bod adnoddau'n cael eu defnyddio'n effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarbodus.

29 Caiff fy nghasgliadau yn seiliedig ar y gwaith hwn eu nodi isod.

Y rhaglen Profi, Olrhain, Diogelu

30 Fe wnaeth fy ngwaith archwilio sut yr ymatebodd gwasanaethau cyhoeddus i heriau cyflawni Rhaglen Profi, Olrhain, Diogelu Llywodraeth Cymru. Yn ogystal â gwneud sylwadau am gyflawni'r rhaglen Profi, Olrhain, Diogelu hyd at a chan gynnwys ym mis Rhagfyr 2020, fe wnaeth fy adroddiad nodi rhai o'r heriau a chyfleoedd allweddol a fydd yn cyflwyno'u hunain fel rhan o'r frwydr barhaus i reoli COVID-19.

31 Canfûm fod gwahanol rannau o'r sector cyhoeddus a'r trydydd sector yng Nghymru wedi cydweithio'n dda i adeiladu'r rhaglen Profi, Olrhain, Diogelu yn gyflym. Fe wnaeth cyfluniad y system gyfuno goruchwyliaeth ac arbenigedd technegol cenedlaethol â pherchnogaeth leol a rhanbarthol ar y rhaglen, a'r gallu i ddefnyddio cudd-wybodaeth a gwybodaeth leol i lunio ymatebion.

32 Mae trefniadau ar gyfer profi ac olrhain cysylltiadau wedi esblygu wrth i'r pandemig fynd rhagddo. Ond fe brofodd yn gryn her cynnal perfformiad gofynnol y trefniadau hyn yn wyneb galw cynyddol.

33 Er gwaethaf gweithgarwch profi ac olrhain cynyddol, fe barhaodd y feirws i ymledu, ac fel mewn rhannau eraill o'r DU ac yn rhyngwladol, bu angen i weithgarwch profi ac olrhain gael ei ategu â chyfyngiadau symud lleol a chenedlaethol mewn ymgais i leihau cyfraddau trosglwyddo.

34 Er bod ystod o fecanweithiau cymorth yn bodoli, mae'n dal i fod yn anodd gwybod pa mor dda y mae'r elfen 'diogelu' o Profi, Olrhain, Diogelu wedi bod yn gweithio i gynorthwyo pobl i hunanynysu.

Y rhaglen frechu

35 Fe ganolbwyntiodd fy archwiliad ar gyflwyno'r rhaglen i frechu rhag COVID-19 yng Nghymru hyd at fis Mehefin 2021, y ffactorau a effeithiodd ar ei chyflwyno a heriau a chyfleoedd yn y dyfodol.

36 Mae'r rhaglen wedi cael ei chyflawni ar gyflymder sylweddol. Ar adeg cyhoeddi'r adroddiad, y cyfraddau brechu yng Nghymru oedd yr uchaf o blith y pedair gwlad yn y DU, ac roeddent gyda'r uchaf yn y byd. Darparodd y cerrig milltir yn strategaeth frechu Llywodraeth Cymru hwb cryf i'r rhaglen a hyd at adeg cyhoeddi'r adroddiad, roedd y cerrig milltir allweddol wedi cael eu cyrraedd.

37 Mabwysiadwyd canllawiau Cydbwyllgor y DU ar Frechu ac Imiwneiddio ynghylch grwpiau blaenoriaeth ond mae'r broses o adnabod pobl yn rhai o'r grwpiau hyn wedi bod yn gryn her.

38 Mae'r sefydliadau a fu'n rhan o gyflwyno'r rhaglen wedi gweithio'n dda i sefydlu ystod o fodelau brechu sy'n gwneud y defnydd gorau o'r brechlynnau sydd ar gael, gan hefyd ddarparu cyfleoedd i roi brechiadau'n agos at y cymunedau y maent yn eu gwasanaethu.

39 Ar y cyfan roedd y gyfradd derbyn brechiadau hyd at adeg cyhoeddi'r adroddiad yn uchel, ond roedd cyfradd derbyn is ar gyfer rhai grwpiau ethnig ac yn y cymunedau

mwyaf amddifadus. Ar adeg yr archwiliad, roedd gwastraff brechlynnau'n fach iawn, ond roedd pryderon yn dod i'r amlwg ynghylch peidio â chadw apwyntiadau a drefnwyd.

40 Y gadwyn gyflenwi ryngwladol yw'r ffactor mwyaf arwyddocaol sy'n effeithio ar gyflwyno'r rhaglen, gyda stoc gyfyngedig o frechlynnau'n cael ei chadw yng Nghymru. Fodd bynnag, roedd ymwybyddiaeth gynyddol o lefelau cyflenwadau yn y dyfodol yn galluogi byrddau iechyd i reoli'r broses o gyflwyno'r rhaglen frechu mewn modd effeithiol.

41 Wrth i'r rhaglen symud i mewn i ail hanner 2021, fe daeth heriau i'r fei o ran annog rhai grwpiau i gael eu brechu, cydnerthedd y gweithlu brechu ac argaeledd lleoliadau. Mae angen cynllun tymor hwy i fynd i'r afael â'r elfennau hyn ac elfennau eraill o'r rhaglen frechu barhaus.

Sut y gwnaeth cyrff y GIG gefnogi lles staff yn ystod pandemig COVID-19

42 Fe wnaeth fy adolygiad ystyried sut y mae cyrff y GIG wedi cefnogi lles eu staff yn ystod y pandemig, gyda ffocws penodol ar eu trefniadau ar gyfer diogelu staff sy'n wynebu risg uwch oherwydd COVID-19.

43 Mae staff y GIG wedi dangos cydnerthedd ac ymroddiad rhyfeddol trwy gydol y pandemig, er eu bod wedi wynebu straeniau enfawr ar eu hiechyd meddwl ac iechyd corfforol.

44 Roedd y GIG yng Nghymru eisoes yn wynebu nifer o heriau mewn perthynas â lles staff cyn y pandemig, ac mae'r argyfwng wedi amlygu pwysigrwydd cefnogi iechyd meddwl ac iechyd corfforol gweithlu'r GIG. Trwy fy ngwaith Asesu Strwythuredig, canfûm fod cyrff y GIG wedi symud yn gyflym ar ddechrau'r pandemig i wella mentrau lles i gefnogi staff trwy gyfnod digynsail. Wrth i'r pandemig ddatblygu, canfûm fod cyrff y GIG yng Nghymru wedi rhoi ystod o fesurau ar waith i wella lles staff, megis creu mannau gorffwys pwrpasol, cynyddu iechyd meddwl a darpariaeth lles seicolegol, gwella mesurau rheoli ac atal heintiau, a galluogi staff i weithio o bell.

45 Fe wnaeth fy ngwaith hefyd fwrw golwg ar sut y gwnaeth cyrff y GIG yng Nghymru amddiffyn staff a oedd yn wynebu risg uwch oherwydd COVID-19. Ymhlith mentrau diogelu eraill, canfûm fod yr holl gyrff wedi cyflwyno Adnodd Asesu Risg COVID-19 ar gyfer y Gweithlu sy'n adnabod y rhai sy'n wynebu risg uwch ac yn rhoi anogaeth i gynnal sgwrs am roi mesurau ychwanegol ar waith i sicrhau bod staff yn cael eu hamddiffyn yn ddigonol. Er bod cyrff y GIG wedi hyrwyddo'r adnodd asesu ac wedi annog staff i'w gwblhau, roedd cyfraddau cwblhau'n amrywio rhwng cyrff y GIG.

46 Er bod yr argyfwng heb os wedi cael effaith sylweddol ar les staff yn y tymor byr, ni ellir tanamcangyfrif yr effeithiau tymor hwy.

47 Gyda gweithlu sydd wedi blino'n fwy nag erioed yn emosiynol ac yn gorfforol, rhaid i gyrff y GIG yng Nghymru gadw ffocws ar les staff ac ymgysylltiad â staff i ymgodymu ag effeithiau tymor hwy'r argyfwng. Felly, cyhoeddwyd rhestr wirio i

gyd-fynd â'm hadroddiad sy'n nodi rhai o'r cwestiynau y dylai aelodau o Fyrddau yn y GIG fod yn eu gofyn i sicrhau bod gan eu cyrff iechyd drefniadau da i gefnogi lles staff.

Asesiad strwythuredig

48 Cafodd fy ngwaith asesu strwythuredig ei ddylunio yng nghyd-destun yr ymateb parhaus i'r pandemig. Fe wnes i sicrhau dull digon pragmatig a pherthnasol i'm helpu i gyflawni fy nghyfrifoldebau statudol, gan hefyd gyfyngu i'r eithaf ar yr effaith ar gyrff y GIG wrth iddynt barhau i ymateb i'r pandemig. Fe wnaeth fy nhîm y gwaith mewn dau gam eleni:

- fe wnaeth cam 1 ystyried y trefniadau cynllunio a oedd yn tanategu'r broses o ddatblygu a chyflawni'r cynllun gweithredol ar gyfer chwarteri tri a phedwar yn 2020-21.
- fe wnaeth cam 2 ystyried sut y gwnaeth trefniadau llywodraethu corfforaethol a rheoli ariannol addasu dros y flwyddyn. Rhoddodd archwilwyr sylw hefyd i gynnydd a wnaed i fynd i'r afael ag argymhellion blaenorol.

Trefniadau cynllunio gweithredol

49 Fe roddodd fy ngwaith ystyriaeth i drefniadau cynllunio gweithredol yr Ymddiriedolaeth a oedd yn tanategu'r cynllun gweithredol ar gyfer chwarteri tri a phedwar yn 2020-21. Roedd y fframwaith cynllunio'n cynnwys cynnal trefniadau cynllunio gweithredol effeithiol ac effeithlon mewn cyrff iechyd i roi arweiniad o ran eu hymateb parhaus i'r pandemig yn ogystal ag ymateb i bwysau'r gaeaf a gosod y sylfeini ar gyfer adfer gwasanaethau'n effeithiol.

50 Canfu fy ngwaith fod yr Ymddiriedolaeth wedi parhau i addasu a mireinio'i dull cynllunio i ymateb i ofynion newydd, heriau pandemig COVID-19 a chynnal trosolwg ar ei huchelgeisiau hirdymor. Fodd bynnag, o ganlyniad i bwysau gweithredol cafodd rhai agweddau ar fonitro cynnydd ac adrodd ar gynnydd gyda chynlluniau eu hatal dros dro neu eu haddasu yn ystod y flwyddyn ac mae cyfle i wneud y trefniadau hyn yn fwy eglur wrth edrych tua'r dyfodol.

51 Fe wnaeth yr Ymddiriedolaeth nifer o newidiadau i'r ffordd y mae wedi bod yn cynllunio yn ystod y pandemig i allu adweithio ac ymateb i'r heriau y mae'n eu hwynebu. Roedd y rhain yn cynnwys timau ('celloedd') a oedd yn canolbwyntio ar heriau penodol, a'r rheiny'n cael eu cefnogi gan drefniadau penderfynu cyflym ac yn goleuo'r cylchoedd cynllunio mwy byrdymor a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn. Fe wnaeth dull cynllunio'r Ymddiriedolaeth:

- ymateb i heriau allanol ymateb yn gyflym i'r angen am wasanaethau a oedd yn newid yn gyflym;
- cefnogi ffactorau mewnol megis yr angen i gefnogi lles staff; a
- chynnal ffocws ar yr angen tymor hwy i drawsnewid gwasanaethau.

52 Er fy ngwaith cychwynnol fel rhan o gam 1, mae’r Ymddiriedolaeth wedi datblygu ei Chynllun Tymor Canolig Integredig (CTCI) ar gyfer 2021-2024 ac mae yn y broses o’i gyflawni. Fodd bynnag, mae pwysau ar wasanaethau ambiwlans yn arwain at angen i flaenoriaethu rhai agweddau ar elfen eleni o’r cynllun, gan olygu y gallai fod oedi tan y flwyddyn nesaf gydag agweddau eraill.

53 Yn ystod cyfnod cynnar y pandemig, cafodd rhai o’r trefniadau rheolaidd i fonitro a thracio cynnydd o ran cyflawni cynlluniau, megis y Bwrdd Trawsnewid Strategol, eu hatal dros dro. Pan gyhoeddais adroddiad ar waith cam 1, fe ddechreuodd yr Ymddiriedolaeth gryfhau’r trefniadau hynny eto, gyda chynlluniau i’w hatgyfnerthu’n cael eu hategu gan Swyddfa Cefnogi Trawsnewid, ac ym mis Medi 2021 fe ddiwygiodd Gylch Gorchwyl y Bwrdd Trawsnewid Strategol i wneud rolau ac atebolrwydd yn fwy eglur. Bellach, adroddir ar gynnydd wrth y Pwyllgor Cyllid a Pherfformiad mewn Offeryn Tracio ac Adroddiad Sicrwydd Cyflawni mewn perthynas â’r CTCI.

Trefniadau llywodraethu

54 Fe wnaeth fy ngwaith ystyried gallu’r Ymddiriedolaeth i gynnal trefniadau llywodraethu cadarn gan hefyd orfod ymateb i’r heriau digynsail a gyflwynwyd gan y pandemig. Mae ffocws allweddol y gwaith wedi bod ar y trefniadau corfforaethol ar gyfer sicrhau bod adnoddau’n cael eu defnyddio’n effeithlon, yn effeithiol ac yn ddarbodus. Fe wnaethom hefyd ystyried sut y cafodd busnes a ohiriwyd yn 2020 ei adfer a sut y mae gwersi a ddysgwyd o’r pandemig yn llunio trefniadau yn y dyfodol ar gyfer sicrhau llywodraethu ac adferiad da ar sail barhaus.

55 Canfûm fod yr Ymddiriedolaeth yn parhau i wella trefniadau llywodraethu a rheoli risg. Fodd bynnag, mae ffactorau mewnol ac allanol yn rhoi gwasanaethau dan bwysau difrifol, sy’n achosi risgiau i ddiogelwch cleifion ac i gyflawni cynlluniau y cytunwyd arnynt ar gyfer trawsnewid gwasanaethau.

56 Canfu fy ngwaith fod yr Ymddiriedolaeth, ar y cyfan, wedi parhau i weithredu ei threfniadau llywodraethu’n briodol, gyda’r Bwrdd a’i bwyllgorau’n ateb eu gofynion. Mae ystod o weithgareddau’n helpu’r Ymddiriedolaeth i fireinio a gwella trefniadau ymhellach, gan gynnwys defnyddio rhaglen hunanasesu pwyllgorau a datblygu’r bwrdd. Mae’r Ymddiriedolaeth hefyd yn cymryd camau pellach i gryfhau ei threfniadau rheoli risg a Fframwaith Sicrwydd y Bwrdd.

57 Er bod y trefniadau llywodraethu’n parhau i ddatblygu a chael eu mireinio, mae’r Ymddiriedolaeth yn ei chael ei hun mewn sefyllfa lle mae pwysau eithafol ar wasanaethau. Mae lefelau uchel o alw, gan gynnwys galw cynyddol am alwadau ‘coch’, yn bodoli ar y cyd â phwysau cynyddol mewn lleoliadau ehangach o ran ysbytai a lleoliadau gofal cymdeithasol, sy’n effeithio ar lif cleifion mewn ysbytai ac yn arwain at oedi maith cyn trosglwyddo. Mae’r pwysau allanol hyn ochr yn ochr â heriau mewnol mewn perthynas ag absenoldeb staff oherwydd salwch, cynllunio capasiti ac arferion gweithio cyfredol yn creu risgiau uwch y bydd defnyddwyr gwasanaethau’n cael niwed.

Rheoli adnoddau ariannol

58 Fe ystyriais berfformiad ariannol yr Ymddiriedolaeth, ei rheolaethau ariannol a threfniadau ar gyfer monitro perfformiad ariannol ac adrodd arno. Canfûm fod yr Ymddiriedolaeth yn dal i gyflawni ei dyletswyddau ariannol a bod ganddi drefniadau priodol i fonitro'i sefyllfa ariannol ac adrodd arni.

59 Cyflawnodd yr Ymddiriedolaeth ei dyletswyddau ariannol ar gyfer 2020-21 ac er ei bod yn nodi ei bod ar y trywydd iawn i fantoli'r cyfrifon yn 2021-22, bydd angen iddi fynd ati'n fanwl i fonitro'r modd y cyflawnir cynlluniau arbedion. Fe gyflawnodd yr Ymddiriedolaeth warged bach o £0.07 miliwn yn 2020-21 yn erbyn gwariant gweithredol o £241.8 miliwn. Cyflawnodd arbedion o £4.3 miliwn yn ystod y flwyddyn ariannol honno a chafodd y costau COVID-19 o £13.8 miliwn eu hariannu gan Lywodraeth Cymru.

60 Ar gyfer y flwyddyn gyfredol, mae'r Ymddiriedolaeth yn rhagweld sefyllfa fantoledig rhwng refeniw a gwariant. Mae'r Ymddiriedolaeth yn parhau i dybio y bydd costau COVID-19 eleni eto'n cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru ac mae mewn deialog reolaidd ynghylch y sefyllfa a'r rhagolygon ariannol diweddaraf. Mae'r perfformiad o ran arbedion yn y flwyddyn hyd yma'n mynd y tu hwnt i'r disgwyliadau ar hyn o bryd, ond bydd angen cynnal ffocws ar hyn am weddill y flwyddyn.

Canfûm hefyd fod gan yr Ymddiriedolaeth reolaethau ariannol effeithiol, trefniadau addas ar gyfer atal a chanfod twyll, a phrosesau gwell ar gyfer cymeradwyo gwariant sy'n gysylltiedig â COVID-19.

Atodiad 1

Adroddiadau a gyhoeddwyd ers fy adroddiad archwilio blynyddol diwethaf

Arddangosyn 2: adroddiadau a gyhoeddwyd ers fy adroddiad archwilio blynyddol diwethaf

Mae'r tabl canlynol yn rhestru'r adroddiadau a gyhoeddwyd ar yr Ymddiriedolaeth yn 2021.

Adroddiad	Dyddiad
Adroddiadau archwilio ariannol	
Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Datganiadau Ariannol	Mehefin 2021
Barn ar y Datganiadau Ariannol	Mehefin 2021
Adroddiadau archwilio perfformiad	
Ei Wneud yn Wahanol, Ei Wneud yn Iawn? (Themâu, gwersi a chyfleoedd Cymru Gyfan sy'n codi o Asesiadau Strwythuredig 2020 mewn perthynas â threfniadau llywodraethu'r GIG yn ystod COVID-19)	Ionawr 2021
Profi, Olrhain, Diogelu yng Nghymru: Trosolwg o'r Cynnydd Hyd Yma	Mawrth 2021
Gweithredu rhaglen frechu COVID-19 yng Nghymru	Mehefin 2021
Gofalu am y gofalwyr? (Themâu, gwersi a chyfleoedd Cymru Gyfan sy'n codi o Asesiadau Strwythuredig 2020 mewn perthynas â lles staff y GIG yn ystod COVID-19)	Hydref 2021

Adroddiad	Dyddiad
Asesiad Strwythuredig 2021: Cam 1 Trefniadau Cynllunio Gweithredol	Mai 2021
Asesiad Strwythuredig 2021: Cam 2 Trefniadau Llywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Ariannol	Tachwedd 2021
Arall	
Cynllun Archwilio 2021	Mawrth 2021

Roedd fy rhaglen ehangach o astudiaethau gwerth am arian cenedlaethol yn 2021 yn cynnwys adolygiadau a oedd yn canolbwyntio ar y GIG a thestunau ar draws y sector cyhoeddus. Ariennir yr astudiaethau hyn yn nodweddiadol trwy Gronfa Gyfunol Cymru ac fe'u cyflwynir i'r Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus i gefnogi ei waith i graffu ar wariant cyhoeddus. Mae adroddiadau ar gael ar wefan Archwilio Cymru.

Arddangosyn 3: gwaith archwilio sy'n dal ar y gweill

Ceir nifer o archwiliadau sy'n dal ar y gweill yn yr Ymddiriedolaeth. Dangosir y rhain yn y tabl canlynol, ynghyd â'r dyddiadau pan ragwelir y bydd y gwaith yn cael ei gwblhau.

Adroddiad	Dyddiad cwblhau a ragwelir
Gofal heb ei drefnu	Cam 1 – Chwefror 2022 Amseriad gwaith pellach i gael ei gynnwys fel rhan o gynllun 2022 heb gael ei gadarnhau eto.
Archwiliad Annibynnol o Ddatganiadau Ariannol y Cronfeydd Elusennol	Cwblhawyd ym mis Ionawr 2022
Llywodraethu Ansawdd	Mawrth 2022

Atodiad 2

Ffi archwilio

Roedd Cynllun Archwilio 2021 yn nodi’r ffi archwilio arfaethedig a fyddai’n cael ei chadarnhau oherwydd trafodaethau a oedd yn mynd rhagddynt ynglŷn ag archwilio cyfrifon y Cronfeydd Elusennol. Cytunwyd â’r Ymddiriedolwyr ar archwiliad annibynnol o gyfrifon y cronfeydd elusennol, felly mae’r ffi ar y cyfan yn gyson â ffi’r flwyddyn flaenorol, sef £151,618, (heb gynnwys TAW). Mae fy amcangyfrif diweddaraf o’r ffi wirioneddol yn gyson â’r ffi hon.

Atodiad 3

Risgiau archwilio ariannol

Arddangosyn 4: risgiau archwilio ariannol

Roedd fy Nghynllun Archwilio ar gyfer 2021 yn nodi'r risgiau archwilio ariannol ar gyfer yr archwiliad o ddatganiadau ariannol yr Ymddiriedolaeth ar gyfer 2020-21. Mae'r tabl isod yn rhestru'r risgiau hyn ac yn nodi sut yr aethpwyd i'r afael â hwy fel rhan o'r archwiliad.

Risg archwilio	Ymateb archwilio arfaethedig	Gwaith a wnaed a'r canlyniad
Mae'r risg y gallai rheolwyr wrthwneud rheolaethau'n bresennol ym mhob endid. O ystyried y ffordd anrhagweladwy y gallai gwrthwneud o'r fath ddigwydd, tybir bod hon yn risg arwyddocaol [ISA 240.31-33].	Byddaf yn: • profi priodoldeb cofnodion dyddlyfr ac addasiadau eraill a wnaed wrth baratoi'r datganiadau ariannol; • adolygu amcangyfrifon cyfrifyddu ar gyfer gwyrdueddiadau; • gwerthuso'r sail resymegol ar gyfer unrhyw drafodion arwyddocaol y tu allan i gwrs arferol busnes; a hefyd • cyflwyno gweithdrefnau ychwanegol i fynd i'r afael ag unrhyw risgiau penodol o wrthwneud gan reolwyr nad yw'r gwaith gorfodol uchod yn mynd i'r afael â hwy.	Fe wnaed y gwaith fel a fwriadwyd. Ni chanfuom unrhyw faterion.

Risg archwilio	Ymateb archwilio arfaethedig	Gwaith a wnaed a'r canlyniad
Mae dyletswydd ariannol ar Ymddiriedolaethau'r GIG i fantoli'r cyfrifon dros gyfnod treigl o dair blynedd. Er bod yr Ymddiriedolaeth yn rhagweld y bydd yn mantoli'r cyfrifon ar ddiwedd y flwyddyn, mae'r ddyletswydd hon yn cynyddu'r risg y gallai dyfarniadau ac amcangyfrifon gan reolwyr sydd wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol gynnwys gwyrdueddiadau mewn ymdrech i gyflawni'r ddyletswydd ariannol. Pe bai'r Ymddiriedolaeth yn methu â chyrraedd y terfynau adnoddau tair blynedd ar gyfer refeniw a/neu gyfalaf, byddwn yn disgwyl amodi fy marn rheoleidd-dra ar ddatganiadau ariannol 2020-21. Gallwn hefyd osod adroddiad o sylwedd ar y datganiadau ariannol i egluro sail yr amodiad a'r amgylchiadau a berodd iddo godi.	Bydd fy nhîm archwilio'n canolbwyntio'i waith profi ar feysydd yn y datganiadau ariannol a allai gynnwys gwyrduedd adrodd megis dyfarniadau ac amcangyfrifon.	Fe wnaed y gwaith fel a fwriadwyd. Ni chanfuom unrhyw faterion.

Risg archwilio	Ymateb archwilio arfaethedig	Gwaith a wnaed a'r canlyniad
Mae argyfwng cenedlaethol COVID-19 yn parhau ac fe allai'r pwysau ar adnoddau staff a phwysau gweithio o bell effeithio ar baratoi ac archwilio'r cyfrifon. Ceir risg y bydd ansawdd y cyfrifon a'r papurau gwaith ategol yn cael ei beryglu gan arwain at fwy o wallau. Gallai trefniadau monitro ansawdd gael eu peryglu oherwydd materion amseru a/neu argaeledd adnoddau.	Byddaf yn trafod eich proses cau cyfrifon a threfniadau monitro ansawdd gyda'r tîm paratoi cyfrifon ac yn monitro'r broses paratoi cyfrifon. Byddaf yn helpu i adnabod meysydd lle gall fod bylchau mewn trefniadau.	Fe wnaed y gwaith fel a fwriadwyd. Ni chanfuom unrhyw faterion.
Bydd y ffrydiau cyllid a gwariant cynyddol yn 2020-21 i ymdrin â phandemig COVID-19 yn cael effaith sylweddol ar y risgiau o gamddatganiadau perthnasol, ar drefn ein harchwiliad ac ar ein dull o'i gyflawni. Mae enghreifftiau o faterion yn cynnwys twyll, gwall, a risgiau o ran rheoleidd-dra mewn perthynas â gwariant ychwanegol; prisio rhestrau eiddo ar ddiwedd y flwyddyn, gan gynnwys Eiddo, Offer a Chyfarpar; ac amcangyfrif balansau gwyliau blynyddol.	Byddaf yn adnabod y materion allweddol a'r risgiau cysylltiedig ac yn cynllunio ein gwaith i gael y sicrwydd y mae ei angen ar gyfer ein harchwiliad.	Fe wnaed y gwaith fel a fwriadwyd. Ni chanfuom unrhyw faterion.

Risg archwilio	Ymateb archwilio arfaethedig	Gwaith a wnaed a'r canlyniad
Mae'r broses o roi menter 'y cynllun yn talu' ar waith mewn perthynas â threfniadau treth pensiwn y GIG ar gyfer staff clinigol yn dal i fynd rhagddi. Y llynedd fe gynhwysais baragraff 'Pwyslais ar Fater' yn fy marn archwilio a oedd yn tynnu sylw at eich datgeliad ynghylch y rhwymedigaeth ddigwyddiadol. Fodd bynnag, pe bai unrhyw wariant yn ystod y flwyddyn, byddwn yn ystyried ei fod yn afreolaidd gan y byddai'n groes i ofynion 'Rheoli Arian Cyhoeddus Cymru'.	Byddaf yn adolygu'r dystiolaeth flwyddyn yn ddiweddarach mewn perthynas â defnyddio'r cynllun a'r angen am ddarpariaeth, a'r effaith ganlyniadol ar y farn ynghylch rheoleidd-dra.	Fe wnaed y gwaith fel a fwriadwyd. Ni wnaeth yr Ymddiriedolaeth ysgwyddo unrhyw wariant. Fe gynhwysodd yr Ymddiriedolaeth rwymedigaeth ddigwyddiadol yn unol â'r flwyddyn flaenorol ac fe dynnon ni sylw'r darllenydd at y datgeliad hwn mewn paragraff Pwyslais ar Fater yn yr adroddiad archwilio.

Risg archwilio	**Ymateb archwilio arfaethedig**	**Gwaith a wnaed a'r canlyniad**
Mae safonau archwilio perthnasol yn ei gwneud yn ofynnol i archwilwyr fod yn bresennol a dilysu balansau stociau diwedd blwyddyn lle ystyrir bod y balansau hyn yn berthnasol i'r datganiadau ariannol. Oherwydd effaith pandemig COVID-19 a'r cyfyngiadau symud statudol, ni fyddwn yn gallu arsylwi ar rannau o waith yr Ymddiriedolaeth i gyfrif ei rhestrau eiddo ac ailgyflawni'r cyfrifiadau hynny ar 31 Mawrth 2021. Oni bai fy mod yn gallu cael y sicrwydd archwilio gofynnol trwy ddulliau eraill, byddwn felly'n methu â phennu a yw balans rhestrau eiddo diwedd blwyddyn yr Ymddiriedolaeth yn berthnasol gywir a theg, h.y. byddai angen i mi amodi fy marn.	Byddwn yn asesu balansau stociau diwedd blwyddyn yr Ymddiriedolaeth, yn enwedig o safbwynt perthnasedd. Os bydd angen i ni amodi ein barn, mae'n bwysig pwysleisio na fyddai'r amodiad yn digwydd o ganlyniad i ddiffygion yn systemau neu gamau gweithredu'r Ymddiriedolaeth, ond yn hytrach o ganlyniad i effaith COVID-19 ar un o'n gweithdrefnau archwilio allweddol.	Fe wnaed y gwaith fel a fwriadwyd. Roedd gwerthoedd stociau diwedd blwyddyn yr Ymddiriedolaeth islaw'r lefel perthnasedd a bennwyd ar y datganiadau ariannol. Fe wnaethom adnabod rhai materion o ran y ddogfennaeth a'r papurau gwaith a oedd yn ategu'r gwerthoedd yn y datganiadau ariannol ac fe wnaethom adrodd ar y rhain yn ein hadroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon.

Risg archwilio	Ymateb archwilio arfaethedig	Gwaith a wnaed a’r canlyniad
Fe nodais yn fy Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon ar gyfer 2019-20 fod gennyf bryderon ynghylch y lefel o Asedau Sydd Wrthi’n Cael Eu Hadeiladu (AUC) a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2019 a oedd wedi aros fel AUC ar 31 Mawrth 2020. Fe gyhoeddom ni argymhelliad yn ein Cynllun Gweithredu Terfynol ar gyfer y Cyfrifon ynghylch monitro a chofnodi gwariant o’r fath i sicrhau bod asedau’n cael eu gweithredoli cyn gynted â phosibl a bod y risg o ddarfodiad yn cael ei lleihau i’r eithaf.	Rydym wedi cytuno ar ddull a gynlluniwyd gyda swyddogion o ran sut y bydd dogfennaeth ategol a thystiolaeth yn cael eu darparu gan yr Ymddiriedolaeth i ategu’r balansau AUC diwedd blwyddyn. Byddwn yn adolygu’r dystiolaeth archwilio a ddarparwyd i gael sicrwydd ynghylch y gwariant a ddosbarthwyd fel AUC ar 31 Mawrth 2021.	Fe wnaed y gwaith fel a fwriadwyd. Fe wnaethom adnabod rhai materion ynghylch y ddogfennaeth a ddarparwyd i’w harchwilio i ategu croniadau cyfalaf a hefyd anawsterau o ran adnabod bodolaeth a lleoliad rhai diffibrilwyr a gedwir ar y gofrestr asedau sefydlog. Fe hysbyson ni ynghylch y materion hyn yn ein hadroddiad ar yr Archwiliad o’r Cyfrifon.

Risg archwilio	Ymateb archwilio arfaethedig	Gwaith a wnaed a'r canlyniad
Rwy'n archwilio rhai o'r datgeliadau yn yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth Ariannol, megis cydnabyddiaeth uwch swyddogion ac aelodau annibynnol, i lefel perthnasedd is. Felly mae'r datgeliadau yn eu hanfod yn fwy tueddol o gael eu camddatgan yn berthnasol. Bu nifer o newidiadau i'r uwch dîm rheoli a chyfarwyddwyr anweithredol yn ystod y flwyddyn ariannol. Ceir risg na fydd y newidiadau hyn yn cael eu datgelu'n gywir yn Adroddiad yr Ymddiriedolaeth ar Gydnabyddiaeth Ariannol.	Byddaf yn adolygu'r holl gofnodion yn yr Adroddiad ar Gydnabyddiaeth Ariannol i wirio bod yr Ymddiriedolaeth wedi adlewyrchu'r holl newidiadau hysbys i uwch swyddi, a bod y datgeliadau'n gyflawn ac yn gywir. Byddaf hefyd yn ceisio sicrwydd priodol gan Bwyllgor Cydnabyddiaeth Ariannol yr Ymddiriedolaeth sy'n bwriadu adolygu Adroddiad drafft yr Ymddiriedolaeth ar Gydnabyddiaeth Ariannol cyn ei fod yn cael ei gyflwyno i ni i gael ei archwilio.	Fe wnaed y gwaith fel a fwriadwyd. Cytunwyd ar newidiadau gyda'r Ymddiriedolaeth i sicrhau bod yr adroddiad terfynol ar gydnabyddiaeth ariannol yn gywir a bod datgeliadau'n cydymffurfio â gofynion Llawlyfr Cyfrifon y GIG.

Archwilio Cymru
Audit Wales

Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru
Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.